

Zpráva o přípravě a realizaci pilotního šetření PIRLS 2021

Základní informace o mezinárodním šetření PIRLS

PIRLS (Progress in International Reading Literacy Study) organizuje Mezinárodní asociace pro hodnocení výsledků vzdělávání (IEA), která provádí srovnávací studie v různých oblastech vzdělávání od roku 1959. Projekt PIRLS probíhá od roku 2001 v pravidelných pětiletých cyklech a jeho cílem je zjišťování aktuální úrovně čtenářských vědomostí a dovedností žáků ve čtvrtém roce školní docházky a zároveň sledování jejich vývoje v čase.

Cílem projektu PIRLS je poskytovat jednotlivým zemím informace podložené kvalitním a pravidelným šetřením, které jim pomohou podporovat rozvoj čtenářské gramotnosti a zvyšovat úroveň schopností a dovedností žáků. Každý cyklus šetření poskytuje také rozsáhlé údaje o rodinném zázemí žáků, o podmínkách vzdělávání ve školách a o průběhu výuky v jednotlivých třídách.

Koncepce pátého cyklu – šetření PIRLS 2021 – vychází stejně jako v předešlých letech z konsenzu všech zúčastněných zemí. V rámci každého cyklu předchází hlavnímu sběru dat tzv. pilotní šetření, ve kterém se ověřují nástroje pro sběr dat a metodika pro hlavní šetření. V cyklu PIRLS 2021 dochází k přechodu od papírového testování k elektronickému testování, a proto hlavním cílem pilotního šetření bylo ověřit nástroje pro elektronické testování a nové testové úlohy, které byly pro tyto účely vytvořeny.

Tato zpráva popisuje přípravu a průběh pilotního šetření cyklu PIRLS 2021 v České republice.

Příprava a realizace pilotního šetření PIRLS 2021

Původně mělo pilotní šetření, které je nezbytnou součástí pátého cyklu šetření PIRLS, proběhnout na jaře roku 2020 na vzorku 38 škol v termínu 15. března až 2. dubna. Školy byly mezinárodním konsorciem anonymně vybrány z databáze základních škol v České republice. Vlivem pandemie covidu-19 bylo nutné pilotní sběr odložit na později. V souladu s upřesněním od mezinárodního konsorcia projektu PIRLS 2021 a v konzultaci s IEA se odložený pilotní sběr dat uskutečnil v České republice na sníženém vzorku škol (10 škol) v termínu od 29. září do 13. října 2020.

Za první aktivitu pilotního šetření lze považovat setkání zástupců zapojených zemí, které se uskutečnilo v prosinci 2018. Hlavní náplní jednání byl vývoj nových testových úloh pro tento cyklus.

Členové týmu mezinárodních šetření se postupně zapojovali v jednotlivých měsících do následujících činností spojených s pilotním šetřením PIRLS 2021.

Leden až srpen 2019

- Členové týmu mezinárodních šetření posuzovali a komentovali nově navržené testové úlohy.
- Členové týmu mezinárodních šetření posuzovali a komentovali návrhy úprav kontextových dotazníků – žákovský, učitelský, školní, rodičovský.

<ul style="list-style-type: none">• Komunikace s mezinárodním konsorciem probíhala průběžně.
Září 2019
<ul style="list-style-type: none">• Byl připraven harmonogram realizace pilotního šetření PIRLS 2021 v ČR.• Byla zahájena příprava české verze testových materiálů pro pilotní šetření.• Byly připraveny podklady pro mezinárodní konsorcium k výběru škol pro pilotní šetření.• Komunikace s mezinárodním konsorciem probíhala průběžně.
Říjen 2019
<ul style="list-style-type: none">• Dvě členky týmu mezinárodních šetření se zúčastnily semináře k datovému managementu pro pilotní šetření PIRLS 2021. Hlavní náplní jednání bylo seznámení a praktické procvičení práce se specifickým softwarem, s postupy pro výběr tříd a žáků, s přípravou dotazníků zadávaných online, s úpravou databází a pořizováním dat, s přípravou a realizací elektronického testování.• Pokračovala příprava české verze testových materiálů pro pilotní šetření.• Komunikace s mezinárodním konsorciem probíhala průběžně.
Listopad 2019
<ul style="list-style-type: none">• Proběhlo studium podkladů pro výběr tříd a žáků uvnitř škol a manuálu ke specifickému softwaru.• Mezinárodním konsorciem bylo do pilotního šetření vybráno 38 základních škol a ve větších z nich pak dvě třídy 4. ročníku.• Česká verze testových materiálů pro pilotní šetření byla předána mezinárodnímu konsorciu k ověření přesnosti a správnosti překladů.• Komunikace s mezinárodním konsorciem probíhala průběžně.
Prosinec 2019
<ul style="list-style-type: none">• Probíhala příprava podkladů pro oslovení škol vybraných pro účast v pilotním šetření.• Probíhala příprava pokynů pro školního koordinátora a pro diagnostiku počítačového vybavení ve škole.• Byl upraven a upřesněn harmonogram realizace pilotního šetření v ČR.• Byly připraveny formuláře pro školního koordinátora a školního zadavatele pro sběr vstupních dat (informace o žácích a vybavenosti škol výpočetní technikou).• Komunikace s mezinárodním konsorciem probíhala průběžně.• Probíhaly úpravy české verze testových materiálů v návaznosti na připomínky po verifikaci překladů od mezinárodního konsorcia.• Česká verze testových materiálů pro pilotní šetření byla předána mezinárodnímu konsorciu k ověření přesnosti a správnosti layout zpracování úloh.

Leden 2020

- Proběhlo oslovení vybraných škol, ředitel každé z nich určil dva zástupce (školního koordinátora a školního zadavatele), kteří zodpovídali za přípravu a realizaci šetření ve škole podle pokynů národní koordinátorky.
- Školní koordinátoři byli požádáni o vyplnění seznamů tříd a následně o přípravu anonymních seznamů žáků vybraných tříd do připravených formulářů.
- Ve spolupráci se zadavateli a koordinátory proběhla diagnostika počítačového vybavení ve školách.
- Probíhaly úpravy české verze testových materiálů v návaznosti na připomínky od mezinárodního konsorcia po layout verifikacích.
- Probíhala příprava pokynů pro zadavatele testování.
- Komunikace s mezinárodním konsorciem probíhala průběžně.

Únor 2020

- Byla dokončena příprava testových materiálů.
- V aplikaci pro zadávání dotazníků online byly připraveny národní verze školního dotazníku, učitelského dotazníku a dotazníku pro rodiče.
- Byly dokončeny pokyny pro zadavatele testování. Probíhala příprava webinářového školení zadavatelů testování.
- Byla vyhodnocena diagnostika vybavenosti škol počítači a možností realizovat testování v online režimu.
- Po obdržení národní verze testové aplikace proběhlo ověření její funkčnosti a úpravy.
- Pro zajištění testování byly připraveny žákovské formuláře, formuláře s přihlašovacími údaji pro testování žáků, přihlašovací údaje pro ředitele škol, pro učitele a pro rodiče testovaných žáků a další materiály.
- Komunikace s mezinárodním konsorciem probíhala průběžně.

Březen 2020

- Členka týmu mezinárodních šetření se zúčastnila společného jednání zástupců zemí zapojených do šetření PIRLS 2021. Hlavní náplní jednání bylo školení na vyhodnocování žákovských odpovědí.
- Uskutečnilo se školení zadavatelů testů formou webináře.
- Realizace pilotního šetření plánovaná na období 15. března až 2. dubna se kvůli opatřením spojeným s pandemií covidu-19 a zákazem přítomnosti žáků ve školách nemohla uskutečnit a byla pozastavena.
- Začala příprava české verze podkladů pro vyhodnocování žákovských řešení v testových úlohách s tvorbou odpovědi.
- Komunikace s mezinárodním konsorciem probíhala průběžně.

Duben a květen 2020

- Pokračovala příprava české verze podkladů pro vyhodnocování žákovských řešení v testových úlohách s tvorbou odpovědi.
- Komunikace s mezinárodním konsorciem probíhala průběžně.

Červen 2020

- Pokračovala příprava české verze podkladů pro vyhodnocování žákovských řešení v testových úlohách s tvorbou odpovědi.
- V souladu s upřesněním od mezinárodního konsorcia projektu PIRLS 2021 a v konzultaci s IEA bylo rozhodnuto o konání odloženého pilotního sběru v České republice na sníženém vzorku škol (10 škol) v termínu od 29. září 2020.
- Všechny školy vybrané původně do pilotního šetření (38 škol) byly informovány o dalším postupu, bylo zasláno i upřesnění školám, kterých se týká posunutý sběr dat (10 škol). Ostatních 28 škol bylo informováno, že vlivem opatření způsobených pandemií covidu-19 se v nich pilotní sběr dat nakonec neuskuteční.
- Komunikace s mezinárodním konsorciem probíhala průběžně.

Červenec a srpen 2020

- Probíhaly úpravy materiálů pro posunutý pilotní sběr dat.
- Byla dokončena příprava české verze podkladů pro vyhodnocování žákovských řešení v testových úlohách s tvorbou odpovědi.
- Komunikace s mezinárodním konsorciem probíhala průběžně.

Září 2020

- Probíhala komunikace s 10 školami k zajištění pilotního sběru dat.
- Aktualizované podklady pro školní koordinátory a školní zadavatele testování byly sdíleny se školami.
- Členové týmu mezinárodních šetření se v zapojených školách zúčastnili monitoringu zadávání testování.
- Probíhala komunikace s vedením škol pro zajištění reflektivních zpráv.
- Probíhaly přípravné práce k vyhodnocování žákovských testových odpovědí.
- Komunikace s mezinárodním konsorciem probíhala průběžně.

Říjen 2020

- Členové týmu mezinárodních šetření se v zapojených školách zúčastnili monitoringu zadávání testování.
- Probíhala komunikace s vedením škol pro zajištění reflektivních zpráv.
- Byly zahájeny práce na vyhodnocování žákovských testových odpovědí.
- Komunikace s mezinárodním konsorciem probíhala průběžně.

Listopad 2020

- Probíhalo a bylo dokončeno vyhodnocování žákovských testových odpovědí.
- Komunikace s mezinárodním konsorciem probíhala průběžně.

